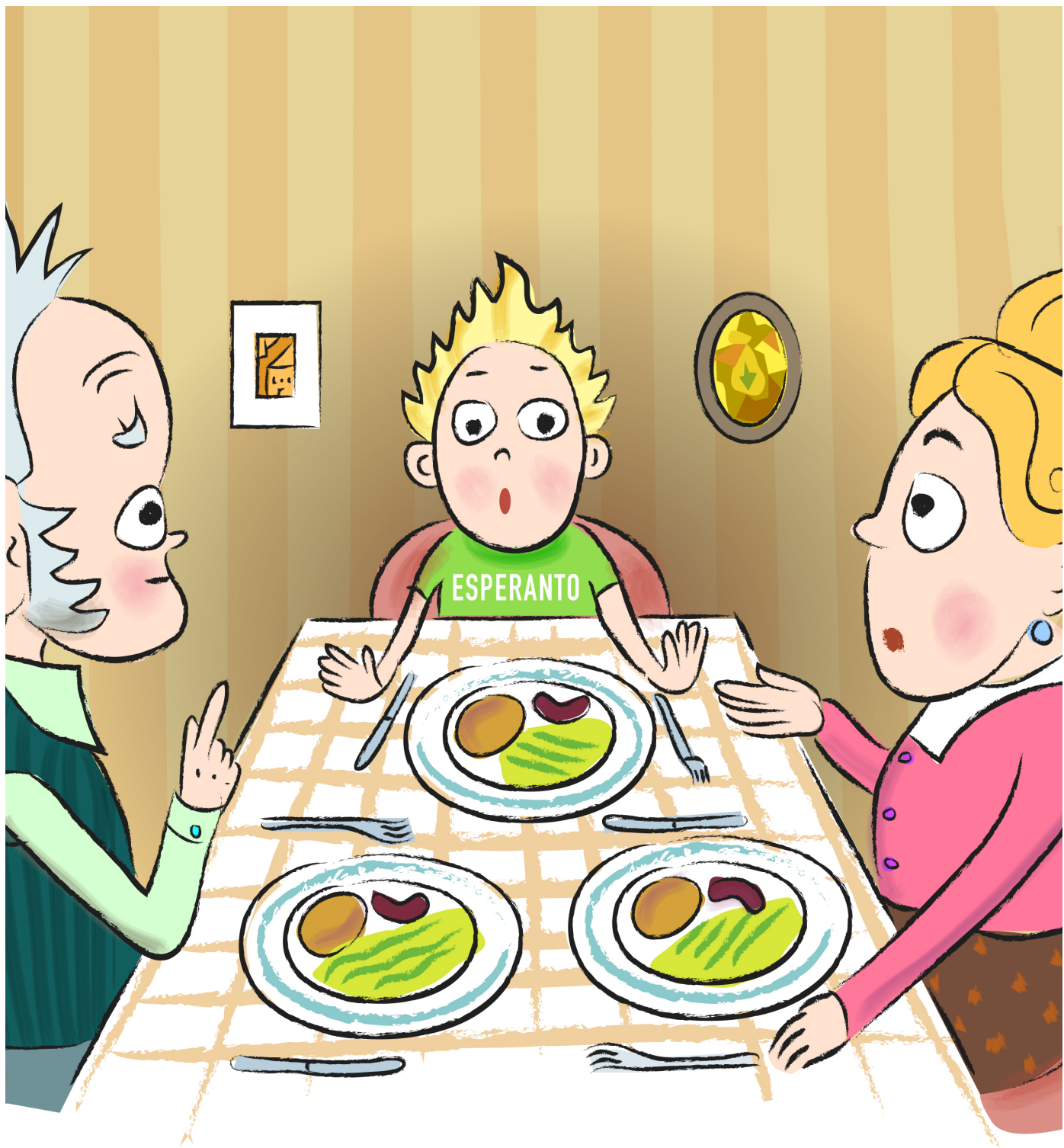


Lekcia 2



 Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union



Tento projekt je financovaný Európskou komisiou. Táto publikácia odráža názor autora a Európska komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za informácie použité v tejto publikácii.

Všetok obsah, pokiaľ nie je výslovne uvedené inak, patrí *lernu.net* a je licencovaný na základe licencie [Creative Commons Attribution - NonCommercial - ShareAlike 4.0 Global](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

<https://lernu.net/instruado?lang=sk>

Prídavné mená

Všetky prídavné mená majú koncovku **-a**:

bela = pekný

granda frato = veľký brat

malgranda fratino = malá sestra

Akuzatív

Esperanto má len 2 pády: nominatív a akuzatív. Akuzatív sa tvorí pomocou koncovky **-n**. Ukazuje na objekt tranzitívneho slovesa (osoby alebo veci, ku ktorým sa vzťahuje sloveso):

Kiun mi vidas? = Koho vidíš?

Mi vidas amikon. = Vidím priateľa.

Nepoužívajte akuzatív so slovesom **esti**.

Prídavné mená sú v zhode s podstatnými menami v páde a čísle. Majú teda rovnaké koncovky **-j** a **-n**:

Vi estas bona amiko. = Si dobrý priateľ.

Vi estas bonaj amikoj. = Ste dobrí priatelia.

Vi havas bonan amikon. = Máš dobrého priateľa.

Vi havas bonajn amikojn. = Máš dobrých priateľov.

Ďalšie pády existujúce v národných jazykoch sa v esperante tvoria pomocou predložiek:

Mi iras al vi. = Idem k tebe.

Mi iras kun vi. = Idem s tebou.

La teksto de la libro estas bona. = Text knihy je dobrý.

Slovesá

Sloveso v neurčitku má koncovku **-i**:

labori = pracovať

Prítomný čas (prézent) má koncovku **-as**:

mi laboras = (ja) pracujem

ni laboras = (my) pracujeme

vi laboras = (ty) pracuješ

ili laboras = (oni / ony) pracujú

li/ŝi/ĝi laboras = (on / ona / ono) pracuje

Minulý čas (préteritum) má koncovku **-is**:

mi laboris = pracoval som

ni laboris = pracovali sme

vi laboris = pracoval/a si

ili laboris = pracovali

li/ŝi/ĝi laboris = (on / ona / ono) pracoval/a/o

Budúci čas (futúrum) má koncovku **-os**:

mi laboros = budem pracovať

ni laboros = budeme pracovať

vi laboros = budeš pracovať

ili laboros = budú pracovať

li/ŝi/ĝi laboros = (on / ona / ono) bude
pracovať

ke

Podradovacia spojka **-ke** znamená "že". Začínajú ňou podradovacie vedľajšie vety:

Vi vidas ke mi manĝas. = Vidíš, že jem.

Li diras ke li iros. = Vraví, že pôjde.

mal-

Predpona **mal-** mení význam slova na opačný:

bona = dobrý

malbona = zlý

granda = veľký

malgranda = malý

bela = pekný

malbela = škaredý

ge-

Predpona **ge-** indikuje oba rody spolu - mužský aj ženský:

gefratoj = súrodenci

gepatroj = rodičia

Výrazy slušnosti

bonvolu = prosím, nech sa páči

dankon = ďakujem

saluton = ahoj (len pri stretnutí)

Slovosled

Zvyčajný vetný slovosled je podmet-prísudok-podmet. Avšak, použitie akuzatívu (koncovka **-n**) umožňuje zmeniť slovosled zo štylistických alebo praktických dôvodov:

Mi legas libron. = Čítam knihu.

Libron mi legas. = Knihu čítam.

Kio / kion

kio = čo

Kio estas tio? = Čo je to?

Kio estas sur la tablo? = Čo je na stole?

Ak je v odpovedi na otázku očakávané slovo v akuzatíve, k opytovaciemu slovu **kio** sa pridáva koncovka **-n**:

Kion vi faras? = Čo robíš?

Kion ŝi diris? = Čo povedala?

Tvorenie slov

Skladanie slov (slovných koreňov) umožňuje vytváranie nových slov s novým významom. Ku koreňu jedného slova sa pridáva koreň iného slova a na konci ešte potrebná gramatická koncovka:

bon-ven-o = uvítanie

trink-mon-0 = prepitné

Ak je takéto zložené slovo ťažké na vyslovenie, je možné medzi korene vložiť koncovku-o z predchádzajúceho slova:

lern-o-libr-o = učebnica

▼ Blok 5 (vyučovacie hodiny 9-10)



Ciele

- zopakujú si a použijú slová z minulých lekcí
- použijú nové slová
- naučia sa význam koncovky pre akuzatív **-N** a jej použitie
- uvedomia si, že prídavné mená sa končia na **-A**
- rozoznajú, kedy sa používa predpona **GE-**

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky

Príprava

- Zvukové nahrávky **1, 2**
- Kópie **M1**
- Cvičenie **M2**
- Cvičenie **M3**
- Kópie **M4**
- Kópie **M5**
- Cvičenie **M6**

Nové slovíčka

havi = mať

nomo = meno

juna = mladý

bela = pekný

veni = prísť

al = k

hejmo = domov

bonvolu = prosím, nech sa páči

Učebný plán

15 min Rozdajte **M1** a vypočujte si Zvukovú nahrávku **1**. Každý žiak opäť prečíta a preloží 2 vety. Keď príde na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

Týmto spôsobom žiaci prečítajú text niekoľkokrát, zapamätajú si slovíčka a naučia sa význam gramatickej koncovky **-O, -J, -AS** a prípony **-IST-**.

Tiež sa zoznámia s koncovkou pre akuzatív **-N** a koncovkou **-A**, ktorá označuje prídavné mená.

Ukážte žiakom koncovku pre akuzatív **-N** a v krátkosti opíšte jej funkciu.

5 min Rozdajte prekladové cvičenie **M11**. Žiaci preložia vety do esperanta.

Stručne vysvetlite, ako sa k slovám v esperante pridávajú gramatické koncovky: **bela, belaj, belajn, domo, domoj, domojn**

Petro lernas en bela ĉambro. Junaj instruistoj estas en aŭto. Belaj knabinoj sidas en la lernoĉambro. Ana kaj Boris estas junaj.

5 min Oddychová nejazyková hra

10 min Rozdajte prekladové cvičenie **M3**. Žiaci preložia vety s akuzatívom do svojho materinského jazyka.

Mi havas amikon. Mi havas amikojn Petro kaj Boris. Mi havas amikinon. Ŝi lernas lingvon. Ili lernas lingvon Esperanton. Vi lernas lingvojn.

10 min Rozdajte pesničku **M4**. Spoločne ju preložte a zaspievajte si ju 2-3 razy.

10 min Prestávka

10 min Rozdajte dialóg **M5**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahráť aj ďalšie dvojice.

5 min Oddychová nejazyková hra

20 min Rozdajte prekladové cvičenie **M6**. Žiaci preložia slová **eniri, kunsido, malbona, malfacila, gepatroj, bonvena, gefratoj, malami, kunlabori** do svojho materinského jazyka.

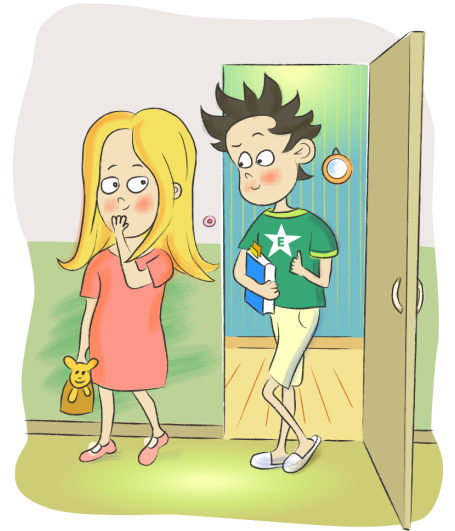
Zadajte žiakom domáce úlohy

La amikino de Marko (1-a parto)

Marko havas amikino. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj.

Ana venis al la hejmo de Marko.

- Bonvolu eniri, amikino.
- Saluton, Marko. Kion vi faras?



M2 Prekladové cvičenie

Preložte zo svojho národného jazyka do esperanta.

Petro lernas en bela ĉambro. Junaj instruistoj estas en aŭto. Belaj knabinoj sidas en la lernoĉambro. Ana kaj Boris estas junaj.

M3 Prekladové cvičenie

Preložte nasledovné vety s akuzatívom do svojho jazyka.

Mi havas amikon. Mi havas amikojn Petro kaj Boris. Mi havas amikinon. Ŝi lernas lingvon. Ili lernas lingvon Esperanton. Vi lernas lingvojn.

Mi sidas

Mi sidas kaj mi skribas,

en mia lernoĉambro,

Saluton, geamikoj!

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Mi havas lernolibrojn

sur mia skribotablo.

Mi sportas kaj laboras.

Mi lernas Esperanton.

Miaj amikoj venas

al mia bela hejmo,

vi venis nun al mi,

kaj mi salutas vin.

Melodia: [YouTube](#)

M5 Dialóg

- Petro** Kio estas via nomo?
- Maja** Mia nomo estas Maja. Kiu estas vi?
- Petro** Mi estas Petro. Ĉu vi havas lernolibron de nova lingvo?
- Maja** Jes. Kaj vi?
- Petro** Ne. Kion vi faras en la lernoĉambro?
- Maja** Mi lernas kaj sidas.
- Petro** Ĉu vi estas mia amikino?
- Maja** Jes, mi estas via amikino kaj vi estas mia amiko.



M6 Prekladové cvičenie

Preložte do svojho jazyka.

eniri, kunsido, malbona, malfacila, gepatroj, bonvena, gefratoj, malami, kunlabori

M7 Domáca úloha

Preložte vety do svojho jazyka. Dajte pozor na akuzatív.

Mi havas tablon.

Vi havas instruiston.

Ŝi lernas Esperanton.

Li skribas lernolibron.

Mi salutas instruistinon.

Vymyslite si a napíšte 5 viet v esperante.

▼ Blok 6 (vyučovacie hodiny 11-12)



Ciele

- identifikujú modálne slovesá **VOLI** kaj **ŠATI**
- naučia sa používať prídavné mená v rôznych kombináciách s akuzatívom (**bonaj** – **bonan**, **bonajn** – **bonan**)
- spoznajú a naučia sa používať príponu pre minulý čas **-IS**
- spoznajú príponu **-I**

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky, počítače pre žiakov (alebo využite alternatívne cvičenie), lopta

Príprava

- Zvukové nahrávky **3, 4**
- Kópie **M8**
- Kópie **M9**
- Kópie **M10**
- Farebné kartičky so slovami **M11**

Nové slovíčka

legi = čítať

mono = peniaze

sed = ale

diri = povedať

voli = chcieť

romano = román

kun = s

demandi = pýtať sa

šati = mať rád

kia = aký

nur = len, iba

facila = ľahký

bona = dobrý

nova = nový

trinki = piť

granda = veľký

kafo = káva

tre = veľmi

paroli = hovoriť

-IS = koncovka slovík v minulom čase

domo = dom

-I = koncovka slovík v neurčitku

Učebný plán

15 min Rozdajte **M8** a vypočujte si Zvukovú nahrávku **3**. Každý žiak opäť prečíta a preloží 2 vety. Keď prídu na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

Požiadajte žiakov, aby opísali funkciu prípony **-IS**. Porovnajte ju s príponou pre prítomný čas **-AS**. Ukážte použitie prípony **-I**. Stručne vysvetlite význam modálnych slovík **voli** a **ŝati** a ukážte ich použitie spolu s inými slovesami.

5 min Zahrajte sa hru s loptou na rozšírenie a precvičenie slovnej zásoby. Žiaci utvoria kruh. Hodte loptu jednému zo žiakov a povedzte v národnom jazyku slovo, ktoré už žiaci poznajú v esperante. Žiak s loptou preloží toto slovo do esperanta. Následne hodí loptu inému žiakovi a povie ďalšie slovo, ktoré ten musí preložiť atď. Ak žiak nepozná správny preklad, učiteľ povie iné slovo, až kým žiak neodpovie správne. Až potom smie hodiť loptu ďalej.

5 min Oddychová nejazyková hra

15 min Rozdajte dialóg **M9**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahrať aj ďalšie dvojice.

5 min Spoločne si zaspievajte pesničku **M4**.

10 min Prestávka

10 min Rozdajte prekladové cvičenie **M10**. Žiaci preložia vety s akuzatívom do svojho materinského jazyka.

Mi havas novan amikon. Mi havas novajn amikojn. Mi havas bonajn amikinojn. Mi havas belan malamikon. Ŝi lernas belan lingvon. Ili lernas facilajn lingvojn. Vi lernas facilajn lingvojn ...

10 min Spoločne si precvičte otázky a odpovede. Tvorte otázky, ktoré obsahujú akuzatív. Žiaci odpovedajú.

Možné odpovede:

Ĉu vi salutas min? Ĉu ŝi salutas vin? Ĉu li salutas ŝin? Ĉu vi salutas nin? Kiun vi demandas? Kiun ŝi demandas? Kiun mi demandas? Kiun vi demandas?

20 min

Zahrajte sa hru s farebnými kartičkami so slovami v 4 obálkach. Rozdeľte žiakov do trojíc a každej trojici dajte súbor obálok s **M11**. Požiadajte skupiny, aby tvorili vety s 4 slovami. Slová musia byť v tomto poradí:

- Slová z červenej obálky
- Slová zo zelenej obálky
- Slová z modrej obálky
- Slová zo žltej obálky

Žiaci vyberajú slová z obálok náhodne. Cieľom je zistiť, ktoré vety dávajú zmysel, a tie si zapísať do zošita. Z hry môžete urobiť súťaž: skupina, ktorá vytvorí a preloží najviac viet, vyhráva. Za každú zmysluplnú vetu je jeden bod.

Farebné kartičky so slovami v 4 obálkach:

- Červené slová: **mi, vi, li, ši, ni**
- Zelené slová: **demandas, salutas**
- Modré slová: **ču**
- Žlté slová: **vin, min, šin, lin, nin**

Príklady takých viet:

Ču mi demandas vin? Ču mi demandas šin? Ču vi salutas šin? Ču li salutas šin?

Žiaci preložia vety do svojho jazyka.

Zadajte žiakom domáce úlohy

La amikino de Marko (2. parto)

- A** Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.
- B** Ĉu vi havas bonan libron?
- A** Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

M9 Dialóg

Petro Kiuj geamikoj venis al vi?

Ana Maria kaj Ivo venis kaj nun ili sidas en mia ĉambro.

Petro Kion diris viaj gepatroj?

Ana Ili volis paroli kun miaj geamikoj kaj faris demandojn al ili.

Petro Ho!

Ana Miaj geamikoj trinkis kafon kaj ni parolis pri bonaj libroj kiujn ni legis.

Petro Kiujn librojn ili ŝatas legi?

Ana Romanojn.

Petro Ankaŭ mi volas havi geamikojn kiuj ŝatas legi bonajn librojn.

Ana Miaj geamikoj Maria kaj Ivo estas ankaŭ viaj geamikoj.



M10 Prekladové cvičenie

Preložte nasledovné vety s akuzatívom do svojho jazyka.

Mi havas novan amikon. Mi havas novajn amikojn. Mi havas bonajn amikinojn. Mi havas belan malamikon. Ŝi lernas belan lingvon. Ili lernas facilajn lingvojn. Vi lernas facilajn lingvojn ...

mi

vi

li

ŝi

ni

demandas

salutas

ĉu

vin

min

sin

lin

nin

M12 Domáca úloha

Doplňte vety zámenami **mi, vi, li, ši, ni** a ich formami v akuzatívě **lin, šin, min, nin, vin** a napíšte nové vety s opačným významom.

_____ salutas _____.

Malo: _____ .

_____ demandas _____.

Malo: _____ .

_____ havas _____.

Malo: _____ .

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ **Blok 7** (vyučovacie hodiny 13-14)



Ciele

- zopakujú si gramatiku a slová z minulých blokov a použijú ich vo vetách
- lepšie pochopia akuzatív a modálne slovesá
- prediskutujú akuzatív a modálne slovesá

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky, lopta

Príprava

- Zvukové nahrávky **1, 3, 4**
- Kópie **M13**
- Počítač(e)

Učebný plán

15 min Rozdajte pesničku **M14**. Spoločne ju preložte a zaspievajte si ju 2-3 razy.

Táto pesnička dáva podnet na prediskutovanie toho, akú funkciu a pozíciu má akuzatív a modálne slovesá. Motivujte žiakov, aby kládli otázky, a každú otázku zodpovedzte.

5 min Zahrajte sa hru s loptou na rozšírenie a precvičenie slovnej zásoby. Žiaci utvoria kruh. Hodte loptu jednému zo žiakov a povedzte v národnom jazyku slovo, ktoré už žiaci poznajú v esperante. Žiak s loptou preloží toto slovo do esperanta. Následne hodí loptu inému žiakovi a povie ďalšie slovo, ktoré ten musí preložiť atď. Ak žiak nepozná správny preklad, učiteľ povie iné slovo, až kým žiak neodpovie správne. Až potom smie hodiť loptu ďalej.

5 min Oddychová nejazyková hra

20 min Vráťte sa k dialógu **M9** z predchádzajúceho bloku. Žiaci si ho znovu prečítajú a preložia ho. Následne sa rozdelia do dvojíc. Každá dvojica zahrá dialóg bez prekladania.

10 min Prestávka

10 min Rozdajte cvičenie **M14**, v ktorom sa precvičujú modálne slovesá **voli**, **ŝati** a akuzatív. Žiaci utvoria dvojice a jeden druhého sa pýtajú a odpovedajú.

Ĉu vi ne volas legi grandan libron? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas trinki? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi volas havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi librojn. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas trinki?

10 min Spoločne si precvičte otázky a odpovede. Tvorte otázky obsahujúce akuzatív. Žiaci odpovedajú.

Možné odpovede:

Ĉu vi salutas min? Ĉu ŝi salutas vin? Ĉu li salutas ŝin? Ĉu vi salutas nin? Kiun vi demandas? Kiun ŝi demandas? Kiun mi demandas? Kiun vi demandas?

5 min Oddychová nejazyková hra

10 min Spoločne si vypočujte Zvukovú nahrávku **1** a Zvukovú nahrávku **3**. Každý žiak opäť prečíta a preloží 2 vety. Keď príde na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

10 min Spoločne si zaspievajte všetky pesničky z predchádzajúcich lekcí.

Zadajte žiakom domáce úlohy

Mi ŝatas

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun geamikoj,

Jes! jes! (koruso)

En mia hejmo,

Tre! tre! (koruso)

En lernoĉambro

Jes! jes! (koruso)

Kaj en hotelo

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas kafon.

Mi ŝatas lingvojn.

Mi ŝatas sporton.

Mi ŝatas librojn.

Kun la gepatroj

Ĉu????? (koruso)

Mi ŝatas sporti

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas lerni

Tre! tre! (koruso)

Mi ŝatas trinki

Jes! jes! (koruso)

Mi ŝatas legi

Tre! tre! (koruso)

Melodia: podľa francúzskej pesničky Frère Jacques (v nemčine Bruder Jakob)

M14 Cvičenie

Prečítajte si otázky nižšie a pýtajte sa ich svojho suseda. Vypočujte si odpovede od suseda. Potom si úlohy vymeňte.

Ĉu vi ne volas legi grandan libron? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas trinki? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi volas havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi librojn. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas trinki?

M15 Domáca úloha

Dajte slová do správneho poradia. Pozor na neurčitok.

Maria trinki kafon ŝatas.

matematikon Petro lerni volas.

trinki Ĝi lakton ŝatas.

volas Li instruistinon saluti.

Peter kaj ŝatas Roberto sporti.

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ Blok 8 (vyučovacie hodiny 15-16)



Ciele

- zopakujú si známe slovíčka a naučia sa nové
- spoznajú nové modálne sloveso **POVI**
- naučia sa používať slovo **KE** ako spájací výraz medzi hlavnou a vedľajšou vetou
- naučia sa tvoriť slová s predponami **MAL-** a **GE-**

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky, počítače pre žiakov (alebo využite alternatívne cvičenie), lopta, morfémy

Príprava

- Zvukové nahrávky **5, 6**
- Kópie **M16**
- Kópie **M17**
- Vytlačte a vystrihnite morfémy **M18** alebo to zadajte deťom ako úlohu počas hodiny

Nové slovíčka

frato = brat

rigardi = pozerateľ

jen = tu, hľa

okulo = oko

ankoraŭ = ešte

ke = že

varma = teplý

ami = milovať

iri = ísť

se = ak

kuiiri = variť

tempo = čas

dankon = ďakujem

manĝi = jesť

povi = môcť

MAL- = predpona
označujúca opak

ankaŭ = aj, tiež

Učebný plán

20 min

Rozdajte **M16** a vypočujte si Zvukovú nahrávku **5**. Každý žiak opäť prečíta a preloží 2 vety. Keď prídu na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

Prediskutujte nové gramatické javy: **povi, ke, mal-** a **ge-**. Stručne prediskutujte modálne slovesá. Upozornite žiakov, že modálne slovesá musia byť spojené so slovesami v neurčitku.

5 min

Oddychová nejazyková hra

15 min

Precvičte si modálne slovesá **povi, voli** a **ŝati**: kláďte žiakom nasledovné otázky a žiaci odpovedajú. Ak je to potrebné, pomôžte im s prekladom.

Kion Petro volas demandi? Ĉu Ana devas paroli kun Petro? Se Ana ne volas diri kiun ŝi amas, ĉu Petro povas demandi ŝin? Kiun aŭton vi ŝatas havi? Kiu devas lerni novan lingvon? Kion vi ŝatas havi? Kiu volas paroli facilan lingvon? Ĉu Ana volas diri kiun ŝi amas? Kiun libron vi ŝatas legi?

Kun kiu vi povas sidi? Al kiu vi povas doni vian monon? De kiu venis via libro? Kian kafon vi ŝatas trinki? Kiajn librojn vi povas legi?

5 min

Zahrajte sa hru s loptou na rozšírenie a precvičenie slovnej zásoby. Žiaci utvoria kruh. Hodte loptu jednému zo žiakov a povedzte v národnom jazyku slovo, ktoré už žiaci poznajú v esperante. Žiak s loptou preloží toto slovo do esperanta. Následne hodí loptu inému žiakovi a povie ďalšie slovo, ktoré ten musí preložiť atď. Ak žiak nepozná správny preklad, učiteľ povie iné slovo, až kým žiak neodpovie správne. Až potom smie hodiť loptu ďalej.

5 min

Prestávka

15 min

Rozdajte dialóg **M17**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahráť aj ďalšie dvojice.

5 min

Spoločne si zaspievajte pesničku **M13**.

5 min

Oddychová nejazyková hra

15 min

Zahrajte sa hru na tvorenie slov. Rozdajte kartičky s nasledovnými morfémmi z **M18** (**amik, ge, mal, o, j, patr, instru, ist, facil, a, lingv, lernant**) a vysvetlite pravidlá hry. Žiaci musia spájať morfémy a určiť, ktoré slová dávajú zmysel. Následne tieto slová preložia do svojho jazyka.

Žiaci tvoria slová ako:

malamiko, malamikinoj, gemalamikoj, gepatroj, patrinoj, instruistoj, malfacilaj, gelingvistoj, malbelaj, gelernantoj

5 min

Zahrajte sa hru s akuzatívom: **Kion vi havas?**

Rozhodnite, ktorý zo žiakov začne hru, a dajte mu loptu. Potom sa spýtajte: "Kion vi havas?" Žiak odpovedá: "Mi havas pilkon." Tento žiak si následne vyberie niekoho iného a spýta sa ho: "Kion vi havas?" Druhý žiak si vezme loptu a odpovie: "Mi havas pilkon.". Potom sa spýta tretieho žiaka: "Kion mi havas? Kion vi havas?" Odpovede musia byť vždy: "Vi havas pilkon. Mi havas pilkon."

Zadajte žiakom domáce úlohy

M16 La amikino de Marko

Marko havas amikino. Ŝia nomo estas Ana. Ŝi estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas geamikoj. Ana venis al la hejmo de Marko.

Marko Bonvolu eniri, amikino.

Ana Saluton Marko. Kion vi faras?

Marko Saluton. Mi legis, sed nun mi volas paroli kun vi.

Ana Ĉu vi havas bonan libron?

Marko Jes, mi havas. Mi ŝatas legi nur bonajn librojn. Ĉu vi volas trinki kafon?

Ana Jes. Ĉu viaj gepatroj kaj gefratoj estas en via hejmo?

Marko Ne. Jen la kafo, ĝi estas ankoraŭ varma. Mi nun kuiris ĝin.

Ana Dankon. Mi povas trinki ankaŭ malvarman kafon.

Marko Marko rigardis la belajn okulojn de Ana. Mi vidas, ke li amas ŝin.



M17 Dialóg

Petro Ĉu vi povas vidi min? Mi ne estas en la ĉambro.

Ana Jes, mi povas vidi vin. Vi nun eniris.

Petro Kion vi vidas?

Ana Vi havas monon? Kiu mono ĝi estas?

Petro Mi havas japanan monon. Kion vi ŝatas?

Ana Mi ŝatas trinki kafon kaj paroli kun vi.

Petro Nun ni trinkas malvarman kafon. Varman mi ne havas.

Ana Jes. Ĉu vi kuiris ĝin?

Petro Ne. Mia patrino kuiris la kafon. Ĉu vi povas respondi al mia demando?

Ana Kiu demando?

Petro Kiun vi amas?

Ana Mi ne volas diri.

amik

ge

mal

o

j

patr

instru

ist

facil

a

lingv

lernant

M19 Domáca úloha

Doplníte slová jedným z nasledovných slov: trinki 3x, librojn 2x, ŝi, vi, paroli, ŝatas, libron, amikinon, legis, volas

Marko havas _____. Ŝia nomo estas Ana. _____ estas juna kaj bela. Ana kaj Marko estas _____.

Ana venis al la hejmo de Marko.

– Bonvolu eniri, amikino.

– Saluton Marko. Kion _____ faras?

Saluton. Mi _____, sed nun mi _____ paroli kun vi.

Ĉu vi havas bonan libron?

Jes, mi havas. Mi _____ legi nur bonajn _____. Ĉu vi volas _____ kafon?

Ĉu vi ne volas legi grandan _____? Kiu ŝatas lerni novan, belan lingvon? Kion ŝi volas _____? Ĉu vi ŝatas paroli kun via patrino? Ĉu vi _____ havi monon en via hejmo? En kiu ĉambro li ŝatas legi _____. Kion la patrino volas instrui al vi? Kian kafon ŝi volas _____?

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ Blok 9 (vyučovacie hodiny 17-18)



Ciele

- zopakujú si známe slovíčka a naučia sa nové
- naučia sa tvoriť vety v minulom a prítomnom čase s akuzatívom a s modálnymi slovesami
- lepšie pochopia predponu **MAL-**

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky, lopta, Farebné kartičky so slovami

Príprava

- Zvukové nahrávky **5, 7**
- Kópie Dialógu **M21**
- Vytlačené a vystrihnuté farebné kartičky **M20** v obálkach
- Počítač(e)
- Kópie **M22**

Nové slovíčka

kia = aký

Slovakio = Slovensko

simpatia = sympatický

centro = centrum

restoracio = reštaurácia

Učebný plán

20 min Vráťte sa k textu **M16** a počúvajte zvuk **5**.

Spoločne ho prečítajte a preložte. Každý žiak prečíta dve vety a opäť ich preloží. Keď prídu na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

Opäť prediskutujte gramatické javy: **povi, ke, mal-** a **ge-**. Upozornite žiakov, že v minulom čase majú slovesá koncovku **-is**.

5 min Oddychová nejazyková hra

20 min Zahrajte sa hru s farebnými kartičkami so slovami v 5 obálkach. Rozdeľte žiakov do trojíc a každej trojici dajte súbor obálok s **M20**. Požiadajte skupiny, aby tvorili vety s 5 slovami. Slová musia byť v tomto poradí:

- Slová z červenej obálky
- Slová zo zelenej obálky
- Slová z modrej obálky
- Slová z hnedej obálky
- Slová zo žltej obálky

Žiaci vyberajú slová z obálok náhodne. Cieľom je zistiť, ktoré vety dávajú zmysel, a tie si zapísať do zošita. Z hry môžete urobiť súťaž: skupina, ktorá vytvorí a preloží najviac viet, vyhráva. Za každú zmysluplnú vetu je jeden bod.

Farebné kartičky so slovami v 5 obálkach:

- Červené slová: **amiko, libro, lernanto, sportisto, patro, patrino, instruisto, instruistino, hejmo, domo, kafo, mono, frato, fratino, okulo, mi, vi, li, ŝi, ĝi**
- Zelené slová: **povas, volas, povis, volis, devas, devis, ŝatas, ŝatis**
- Modré slová: **instrui, lerni, skribi, demandi, fari, havi, kuiri, legi, rigardi, trinki, vidi**
- Hnedé slová: **belan, bonan, facilan, grandan, junan, novan, malbonan, malbelan, malfacilan, malgrandan, maljunan, malnovan, varman, malvarman, mian, vian, lian, ŝian, ĝian**
- Žlté slová: **amikon, libron, lernanton, sportiston, patron, patriron, instruiston, instruistinon, hejmon, domon, kafon, monon, fraton, fratiron, okulon, min, vin, lin, ŝin, ĝin**

Príklady:

- **Amiko volas LERNI novan lingvon.**
 - **Hejmo devas SKRIBI bonan kafon.**
-

5 min Prestávka

15 min Rozdajte dialóg **M21**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahráť aj ďalšie dvojice.

5 min Spoločne si zaspievajte pesničku **M13**.

5 min Oddychová nejazyková hra

20 min Rozdajte cvičenie **M22**. Žiaci preložia slová do esperanta a napíšu aj slová s opačným významom.

Zadajte žiakom domáce úlohy

amiko

libro

lernanto

sportisto

patro

patrino

instruisto

instruistino

hejmo

domo

kafo

mono

frato

fratino

okulo

mi

vi

li

ŝi

ĝi

povas

volas

povis

volis

devas

devis

ŝatas

ŝatis

instrui

lerni

skribi

demandi

fari

havi

kuri

legi

rigardi

trinki

vidi

belan

bonan

facilan

grandan

junan

novan

malbonan

malbelan

malfacilan

malgrandan

maljunan

malnovan

varman

malvarman

mian

vian

lian

ŝian

ĝian

amikon

libron

lernanton

sportiston

patron

patrinon

instruiston

instruistinon

hejmon

domon

kafon

monon

fraton

fratinon

okulon

min

vin

lin

ŝin

ĝin

M21 Dialóg

- Petro** Kiaj estas viaj novaj geamikoj, Ana?
- Ana** Junaj kaj simpatiaj. Ili havas ankaŭ belajn okulojn.
- Petro** Ĉu vi parolis kun ili pri viaj gefratoj kaj gepatroj?
- Ana** Mi ne povis. Miaj gepatroj estis en la ĉambro.
- Petro** Ĉu la geamikoj havas monon?
- Ana** Ili havas. Kun kiuj viaj geamikoj vi sidis en restoracio?
- Petro** Kun novaj geamikoj, kiuj venis de Slovakio.
- Ana** Ho, Ĉu ili venis en aŭto?
- Petro** Jes. Nun ili estas en hotelo kaj manĝas.
- Ana** Kion ili ŝatas vidi?
- Petro** La centron de Zagrebo.

M22 Cvičenie

Preložte prídavné mená do esperanta a napíšte ich opačný význam.

	Preklad	Opačný význam
ľahký		
dobrý		
mladý		
teplý		
pekný		
nový		
veľký		

M23 Domáca úloha

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ Blok 10 (vyučovacie hodiny 19-20)



Ciele

- precvičia si rozprávanie simuláciou situácie zo života (skeč)
- zopakujú si známe slovíčka a naučia sa nové

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky, lopta, Farebné kartičky so slovami

Príprava

- Zvukové nahrávky **8, 9**
- Kópie **M24**
- Kópie **M25**
- Vytlačené a vystrihnuté farebné kartičky **M20** v obálkach

Nové slovíčka

tempo = čas

kune = spolu

matematiko = matematika

infano = dieťa

preni = zobrať, vziať

Učebný plán

20 min

Žiaci zahrajú krátky skeč. Rozdelte ich do trojíc. Každá skupina si najskôr prečíta Skeč **M241** a preloží ho. Úloha pokračuje po prestávke.

5 min

Oddychová nejazyková hra

15 min

Pokračujte v predchádzajúcej úlohe. Trojice jedna po druhej zahrajú skeč.

5 min

Zahrajte sa hru s loptou na rozšírenie a precvičenie slovnej zásoby. Žiaci utvoria kruh. Hodte loptu jednému zo žiakov a povedzte v národnom jazyku slovo, ktoré už žiaci poznajú v esperante. Žiak s loptou preloží toto slovo do esperanta. Následne hodí loptu inému žiakovi a povie ďalšie slovo, ktoré ten musí preložiť atď. Ak žiak nepozná správny preklad, učiteľ povie iné slovo, až kým žiak neodpovie správne. Až potom smie hodiť loptu ďalej.

10 min

Prestávka

15 min

Rozdajte dialóg **M25**.

Rozdelte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahráť aj ďalšie dvojice.

5 min

Spoločne si zaspievajte pesničku **M4**.

5 min

Oddychová nejazyková hra

15 min

Zahrajte sa hru s farebnými kartičkami so slovami v 5 obálkach. Rozdelte žiakov do trojíc a každej trojici dajte súbor obálok s **M20**. Požiadajte skupiny, aby tvorili vety s 5 slovami. Slová musia byť v tomto poradí:

- Slová z červenej obálky
- Slová zo zelenej obálky
- Slová z modrej obálky
- Slová z hnedej obálky
- Slová zo žltej obálky

Žiaci vyberajú slová z obálok náhodne. Cieľom je zistiť, ktoré vety dávajú zmysel, a tie si zapísať do zošita. Z hry môžete urobiť súťaž: skupina, ktorá vytvorí a preloží najviac viet, vyhráva. Za každú zmysluplnú vetu je jeden bod.

Farebné kartičky so slovami v 5 obálkach:

- Červené slová: **amiko, libro, lernanto, sportisto, patro, patrino, instruisto, instruistino, hejmo, domo, kafo, mono, frato, fratino, okulo, mi, vi, li, ŝi, ĝi**
- Zelené slová: **povas, volas, povis, volis, devas, devis, ŝatas, ŝatis**
- Modré slová: **instrui, lerni, skribi, demandi, fari, havi, kuiru, legi, rigardi, trinki, vidi**
- Hnedé slová: **belan, bonan, facilan, grandan, junan, novan, malbonan, malbelan, malfacilan, malgrandan, maljunan, malnovan, varman, malvarman, mian, vian, lian, ŝian, ĝian**
- Žlté slová: **amikon, libron, lernanton, sportiston, patron, patrinon, instruiston, instruistinon, hejmon, domon, kafon, monon, fraton, fratino, okulon, min, vin, lin, ŝin, ĝin**

Príklady takých viet:

Amiko volas LERNI novan lingvon.

Hejmo devas SKRIBI bonan kafon.

5 min

Spoločne si zaspievajte pesničku **M13**.

Zadajte žiakom domáce úlohy

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona.

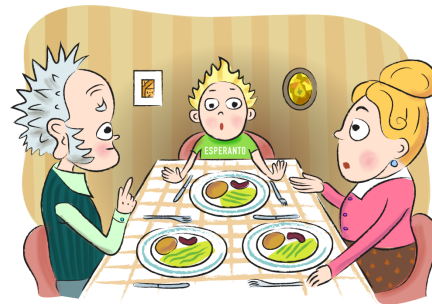
Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.



M25 Dialóg

Petro Saluton, Ana. Ĉu vi havis bonan manĝon?

Ana Jes. Mia patrino kuiras bonajn manĝojn kaj mi ŝatas manĝi.

Petro Kion vi lernis, ĉu matematikon?

Ana Ne. Mi devis lerni pri lingvoj.

Petro Kian lernolibron pri lingvoj vi havas?

Ana Malbonan libron. Kaj vi, kion vi lernis?

Petro Matematikon mi volis lerni sed mi devis manĝi kaj ne lernis.

Ana Manĝi vi devas, sed ankaŭ lerni vi devas.

Petro Mi volas diri al vi, ke vi estas bela.

Ana Dankon.

M26 Domáca úloha

Zopakujte a naučte sa všetky slovíčka z lekcie 2.